

KURJER ZACHODNI

KRAJ
Biblioteka

Biennik polityczny, gospodarczy i literacki.

»ISKRA«

ROK XXII

SOSNOWIEC, CZWARTEK 15 PAŹDZIERNIKA 1931 R.

Nr. 258.

Opłata poczt. uiszczona ryczałtem. Prenumerata z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową 3.50 zł. (zagrani-
ca) 6.50 zł.) | P.K.O. 61.553. | Cena egzem. 15 groszy

Przeciw pożyczce telefonicznej w sejmowej komisji skarbowej.

WARSZAWA, 14.10 (Tel. wł.). W sejmowej komisji skarbowej rozpatrywano był projekt pożyczki telefonicznej, polegający na zautomatyzowaniu telefonów.

Przeciwko temu wypowiedział się poseł Arciszewski (Str. Nar.), który zakwestjonował celowość systemu Strosgera i podkreślił, że Francja po pięciu latach badania przyjęła inny system. Mówca wskazał na bardzo uciążliwe warunki pożyczki, a wreszcie podniósł, że ze względów wojskowych przerobienie

telefonów pociąga za sobą konieczność przeszkolenia rezerw.

Argumenty p. Arciszewskiego usiłował zbić w półtoragodzinnym przemówieniu min. Boerner, ale widocznie wywody te były niewystarczające, bo poseł z BB. Tepinka zażądał odroczenia obrad na tydzień i przedstawienia później odpowiednich wyjaśnień.

Wniosek p. Tepinki upadł i projekt o zaciągnięciu pożyczki został uchwalony.

BRÜNING OTRZYMA WIĘKSZOŚĆ W REICHSTAGU. Głosowanie odbędzie się w piątek.

W dniu otwarcia sesji parlamentu Rzeszy Niemieckiej w dniu 15 bm. policja miała wiele roboty z rozpędzaniem tłumów, które zbierały się przed gmachem parlamentu.

BERLIN, 14.10. Zręczna mowa kanclerza Brüninga na wtorkowym otwarciu Reichstagu może mu dać większość w parlamencie.

Przedewszystkiem frakcja socjal-demokratyczna Reichstagu uchwaliła bez dyskusji głosować przeciw wnioskowi nieufności dla Brüninga. Decyzja ta u-motywowana została m. in. chęcią niedopuszczenia do nowj inflacji, któraby ponownie wywłaszczyła rzemieślników i cielnaczy oraz robotników.

Frakcje niemieckiej partji ludowej i partji mieszczańskiej jeszcze nie zdecydowały się co do swego stanowiska, lecz prawdopodobnie opowiedzą się za rządem, który w takim razie skupić może około 20 głosów większości.

Wykorzystując wystąpienie dr. Schaehtha w Harzburgu Brüning bardzo zręcznie zagrał na nastrojach nietylko partji robotniczych, obawiających się, że inflacja zdewaluuje ich płace, lecz tak-

że przedewszystkiem u stronniectw środk-
ka.

W ten sposób Brüning wysunął się wraz ze swoim rządem na czoło większości antyinflacyjnej Reichstagu.

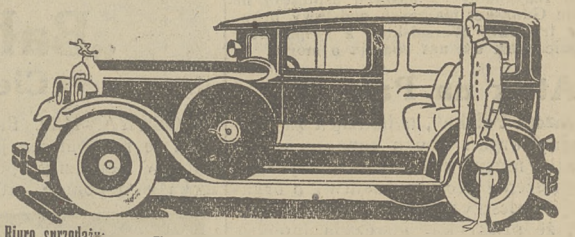
BERLIN, 14.10. Głosowanie nad wnio-
skami nieufności dla rządu Brüninga odbędzie się w piątek wieczorem, lub naj-
później w sobotę, tak, że Reichstag je-
zcze w tym tygodniu zakończy sesję i
odroczy się do stycznia, lub nawet do
lutego.

BERLIN, 14.10. Na zgromadzeniu na-
rodowych socjalistów w Berlinie Hitler
polecił odczytać deklarację programo-
wą, w której m. in. oświadcza, że partja
narodowo - socjalistyczna w każdej
chwili gotowa jest przyjąć odpowiedzial-
ność za utworzenie rządu. Narodowi so-
cjaliści oczekują w tej sprawie wezwa-
nia prezydenta Rzeszy i usłuchają go
natychmiast.

Liczne podziękowania oraz wyrazy uznania posiadaczy samo-
chodów „OSWIECIM PRAGA“ są najlepszym świadectwem
tych doprawy wyjąt-
kowo trwałych i warto-
ściowych samochodów.

Oswiecim Praga

Biurowie sprzedawczy

w Sosnowcu, Dęblińska 7. Telef. 33.
Centrala: Warszawa Wierzbowa róg Fredry. —

Pierwsze posiedzenie Senatu. Uchwalenie szeregu ustawa.

WARSZAWA, 14.10 (Tel. wł.). Dziś
odbyło się pierwsze posiedzenie Senatu,
na którym przyjęto ustawę o budowie
kolei Kraków — Miechów, o zniesieniu

Sądów okręgowych w Białej Podla-
skiej i Mławie, ustawę o spisie ludności
i ustawę o wstrzymaniu szeregobrania

Marconi z Rzymu iluminował posąg Chrystusa w Rio de Janeiro

CITTA DEL VATICANO, (Tel. wł.
KAP), 14.10. Wczoraj wieczorem, o godz
21.15 w obecności przedstawicieli prasy
międzynarodowej i licznych osobistości
ze świata politycznego senator Marconi
w biurze swoim w Rzymie naciśnie-
ciem przycisku elektrycznego połączo-
nego ze stacją radiową uruchomił refle-
ktory oświetlające gigantyczny posąg

Zbawiciela na górze Corcovano w Bra-
zylji. Eksperyment udał się doskonale.
Po kilku minutach ze stacji radiotele-
graficznej nadeszła depesza zawiadamia-
jąca, że w chwili, gdy Marconi oświe-
cił posąg Chrystusa, 40 milionów bra-
zyljczyków pozdrowiło iskrę genjuszu
łacińskiego, który odkrył i zbudował
nowy świat w eterze.

Falszowanie statystyki bezroboczych w Anglii.

LONDYN, 14.10. Ministerstwo pra-
cy komunikuje, że liczba bezrobo-
czych w Wielkiej Brytanji wynosiła
w dniu 5 bm. 25.791.520, co wobec po-
przedniego tygodnia oznacza spadek
o 53.252.

Opozycyjny „Daily Herald“ pisze
w związku z tem, że wbrew wielkim
zapowiedziom Mac Donalda, spadek
bezrobocia istnieje jedynie tylko w
statystyce.

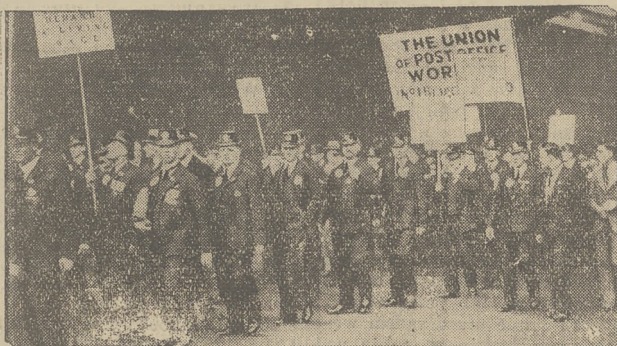
Dalej podaje dziennik, że w ubie-

głym tygodniu rząd wstrzymał wy-
płatę zasiłków dla wielu tysięcy bez-
roboczych i w ten sposób „zmniejszo-
no“ liczbę bezroboczych.

Bilans handlowy ZA WRZESIEŃ.

WARSZAWA, 14.10 (Tel. wł.). Bilans
handlowy za wrzesień wynosi w eks-
porcie 121.488 tys., w imporcie 115.524
tys. Saldo dodatnie 58 milj 164 tys. zł.

WRZENIE W ANGLJI

Anglia stanęła pod znakiem powszechnego niezadowolenia i niepokojów, a okres walki politycznej przed wyborami podnosi temperature społeczną i polityczną. Wymow-
nym dokumentem tych nastrojów są powyższe fotografie przedstawiające demonstracje funkcyjnarszych pocztowych żądających podwyższenia plac, oraz jeden z iluzje
odbywających się na ulicach i placach Londynu wieców przedwyborczych.

PRZEGLĄD PRASY.

Wyprzedza.

Na porządku dziennym onegdajszego posiedzenia Sejmu znalazło się żądanie od Sejmu wiceministra Becka zezwolenia na sprzedaż szeregu nieruchomości państwowych na obszarze w m. Gdańska (11 domów mieszkalnych, 6 zabudowań gospodarczych, 4 place, składy i tereny portowe, ogółem około 15 ha obszaru). Uzasadnienie rządowe do tego projektu brzmi:

„Delegacja rządu polskiego, nabywając objęty w r. 1920, nie mogła przewidzieć rozwoju stosunków i potrzeb gospodarczych Polski w w. m. Gdańsku, jak również układu stosunków miejscowych. Niewątpliwie głównym celem nabywania nieruchomości był zamiar powiększenia stanu posiadania Polski w porcie gdańskim, przyczem trudno było wówczas zdać sobie sprawę, czy objęty te, przedstawiające wtedy pewne korzyści, względnie mające być przedstawiać, dadzą się w przyszłości ze spodziewanym pożytkiem eksploataować.”

„Gazeta Warszawska” słusznie powiada:

Sprawa jest tak przeraźliwie jasna, że nie wymaga żadnych komentarzy. Oznacza ona dość wyraźną rezygnację z naszych aspiracji na terenie Gdańska, mających podstawy prawne w traktacie Wersalskim, a gospodarcze w koniecznym dla nas oparciu o morze.

Atak na Palestę.

„Gazeta Polska”, uchodząca za miarodajny organ obozu sanacji, wyluszcza motywy, które skłoniły rząd do zgłoszenia projektu ustawy, o organizacji palestry polskiej, wyraża poglądy, że praktyka spoczyła intencje twórców autonomii korporacji adwokackiej. Wedle organu sanacyjnego „nastąpił szereg nadzwyczaj poważnych uchybień, świadczących o tem, że palestra nie zrozumiała ofiarowanej jej przez państwo autonomii”.

Nie przebrzmiały jeszcze echa zorganizowanych przez palestrę wystąpień na pokrewnym terenie kół prawników polskich przeciwko b. ministrowi sprawiedliwości Carowi, w których atakowano p. Carę przy pomocy całego szeregu sposobów i środków, za czerpniętych z arsenału politycznego.

Pamiętamy wystąpienia p. Nagorskiego, wiceprezesa rady okręgowej adwokackiej w Warszawie. Warszawa była świadkiem, jak w toku trwającego procesu adwokatura na sali sądowej urządziła zbiorowe wystąpienia o charakterze manifestacji politycznych, nie cofając się nawet przed wyciągnięciem na bieżące flukta polityczne majestatu śmierci, a jej dziekan w sali sejmowej zgłaszał wnioski o zmianę obowiązującej ustawy „w związku” z toczącym się jeszcze przed sądem karnym procesem.

Przeciwko tym wszystkim wyhykom ogół palestry nie protestował, rady adwokackie, jeśli ich wręcz nie popierały, to zachowywały grobowe milczenie, nie dożywając się ani na jedno słowo, któreby zwróciło uwagę na niedopuszczalność organizowanych manifestacji. Należy podkreślić, że raczej przeciwnie, rada adwokacka w Warszawie w związku z aresztowaniami b. posłów sejmowych we wrześniu ub. r., dokonaniem na polecenie właściwych władz, opierając się na tendencyjnych doniesieniach pism partyjnych, bez zbadania sprawy, jeszcze przed decyzją sędziego śledczego, podejmowała uchwały, wymierzone przeciwko zarządowi wymiaru sprawiedliwości, ministrom i władzy państwowej w ogóle.

Tak oto jasno i bez ogródek orientuje „Gazeta Polska” opinię o motywach i charakterze projektu organizacji palestry polskiej.

O los majątków skonfiskowanych.

Sanacyjne pisma konserwatywne są poważnie zaniepokojone wniesionym przez Sejm projektem ustawy o zwrocie skonfiskowanych przez b. rządy zaborecze dóbr b. powstańców. Wileńskie „Słowo” występuje gwałtownie przeciwko projektowi ustawy, pisząc m. in.:

Projekt omawianej ustawy gwałci najwyraźniej przepisy o reformie rolnej, przewidując konfiskatę „czystą” bez żadnego programu społecznego.

Bardziej jednak, niż zwolennicy prawa własności, oburzeni są ludzie, którzy bądź służyli w Legionach, bądź w wojsku polskim, jednym słowem ludzie, którzy związani są z ideologią walki zbrojnej z najeźdźcą. Ci do pomysłu konfiskat majątków potomków swoich kombatantów i towarzyszy broni, powstańców 1831—65 r., mają zupełnie obrzydzenie. Nie potrzebujemy dodawać, iż naszym zdaniem obrzydzenie to zupełnie jest zasądzane.

Pana tem projekt ustawy o konfiskatach jeszcze z jednego powodu wzbudza rzeczywisty niesmak. Oto może on być uważany za niepowodzenie przykład hipokryzji i chorczliwości w przemycaniu właściwych intencji ustawodawczych. Ustawa o konfiskatach bynajmniej nie nosi tego tytułu, któryby prawnie odpowiadał jej treści, tj. „ustawa o konfiskacie na rzecz skarbu państwa dóbr należących niegdys do powstań-

ców 1831—65 r.” Bynajmniej. Nieprzychylna hipokryzja pozwoliła autorom tej ustawy nazwać ją: „O nadaniu gruntów z dóbr skonfiskowanych przez b. rządy zaborecze”. W treści ustawy hipokryzja ta powiększa się jeszcze, zaczynając artykuł słowami następującymi: „Celem naprawienia krzywd, wyrządzonych przez rządy zaborecze uczestnikom walk o niepodległość”. Ładna naprawa „krzywd” przez ponowną konfiskatę mienia. Te wszystkie frazesy niby to mają służyć zamaskowaniu właściwego celu ustawy, lecz ich użycie wskazuje, iż autorzy ustawy czuli, iż są w nieporządku z sumieniem pa-

trjotycznym. skoro nie potrafili celu swego powiedzieć w sposób prawdziwy, a tylko ukryli go w prawdziwej alitanie hipokryzji.

Warszawski organ konserwatystów z pod znaku sanacji „Dzień Polski”, donosi, że w związku z zdjęciem wspomnianego projektu z porządku dziennego posiedzenia

„rozeszła się pogłoska, że Ministerstwo sprawiedliwości wnosi projekt innej ustawy, zawierającej bieg wszystkich spraw z po-

wództw, wytoczonych przez sukcesorów powstańców o majątki skonfiskowane i znajdujące się w posiadaniu skarbu państwa.

Ze pogłoska ta nie może być prawdziwą, wynika chociażby z tego, że zawieszenie działalności sądów może nastąpić tylko przy wprowadzeniu stanu oblężenia, a zatem dotyczyć wszystkich bez wyjątku obywateli. Ustawa taka byłaby sprzeczna z Konstytucją, która nie dopuszcza pozbawienia kogokolwiek obrony sądowej jego mienia. Należy więc z całą stanowczością wystąpić przeciwko tej pogłosce jako niuzasadnionej i szkodliwej.

Odrzucenie wszelkiej interwencji przez Japonię w sprawie zatargu z Chinami.

PARYŻ, 14.10. Zdaniem prasy francuskiej oraz według doniesień o nastrojach panujących w amerykańskich kołach politycznych, po wczorajszych obradach Rady Ligi zatarg mandżurski uległ pewnemu odprężeniu.

Mimo wszystko należy stwierdzić, że Japonia nadal odrzuca koncepcję pośrednictwa jakiegokolwiek trzeciej oso-

by w zatargu, zapowiadając, iż sprawa Mandżurji: uregulowana być może tylko w drodze bezpośrednich rokowań chińsko-japońskich.

Stanowisko to znalazło wyraz we wczorajszym oświadczeniu japońskiego ministra spraw zagranicznych wobec obcych dyplomatów.

Minister oświadczył, iż Japonia w ro-

kowaniach z Chinami o wstrzymanie operacji wojennych pozostawi następujące warunki: 1) wstrzymanie wszelkiej przeciwpolskiej propagandy w Chinach i usunięcie wszelkich przeciwpolskich wzmacnień z podręczników szkolnych, 2) uznanie praw japońskich w Mandżurji, 3) w rokowaniach między Chinami i Japonią uczestniczyć mają również przedstawiciele władz mandżurskich.

Z Tokio donoszą, iż wobec powagi położenia ujawniają się tam tendencje stworzenia rządu narodowego na wzór Wielkiej Brytanji.

W sprawie tej premier prowadzi rokowania ze stronnictwami opozycji.

INTERWENCJA AMERYKI?

WASZYNGTON, 14.10. Ministerstwo marynarki komunikuje, że 7 amerykańskich łodzi podwodnych, które niedawno zostały przemieszone z Tsingtau do Cziwu, otrzymało rozkaz natychmiastowego udania się do Szanghaju. Zarządzenie to pozostaje w związku z wyładowaniem kilkuset żołnierzy japońskiej marynarki wojennej w Szangheju.

ODWAŻNI ŻOŁNIERZE.

LONDYN, 14.10. Oddział bandytów chińskich zatrzymał kolo Tahuszan na linii Pekin — Mukden pociąg osobowy i obrabował doszczętnie 2.000 pasażerów, wśród nich wielu obcokrajowców.

Żołnierze, konwojujący pociąg, zamknęli się w jednym z wagonów, który opuścili dopiero po odejściu bandytów.

Bez religii

OGÓLNOPAŃSTWOWEJ.

MADRYT, 14.10. Kortezy uchwały 276 głosami przeciwko 41 artykul konstytucyj, stwierdzając, iż nie istnieje żadne ogólnopolskie wyznaczenie religijne.

Danja obniża

POKRYCIE ZŁOTEM.

KOPENHAGA, 14.10. Rząd duński postanowił na czas do 31 lipca 1932 r. obniżyć pokrycie banknotów złotem do jednej trzeciej. Fundusz metalowy pokrycia banknotów wynosił dotychczas 50 proc. obiegu.

Zarządzenie to motywowane jest koniecznością dostosowania pokrycia do zmienionych warunków finansowych na świecie.

Kto wygrał na loterii?

WCZORAJSZY DZIEŃ CIĄGNIENIA

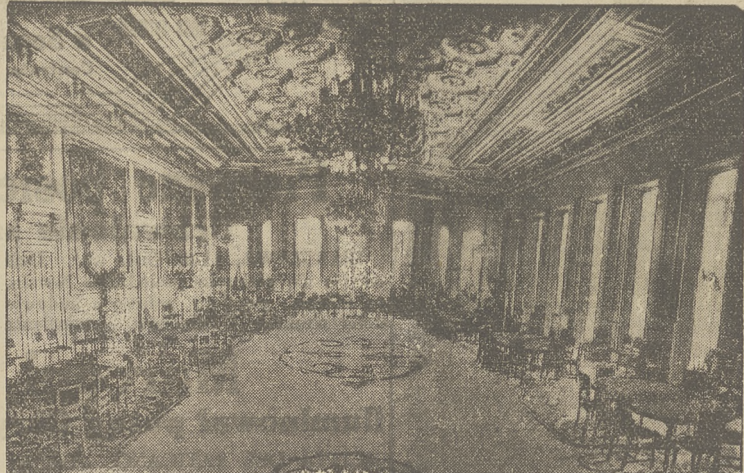
Wczoraj w 29 dniu ciągnięcia 5 klas 23 polskiej loterii państwowej wygrane padły na numery następujące:

- Pr em je:
- 1) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 5000 pada na nr. 64755.
  - 2) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 5000 pada na nr. 88025.
  - 3) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 5000 pada na nr. 116959.
  - 4) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 5000 pada na nr. 156188.
  - 5) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 5000 pada na nr. 172256.
- Po 15.000 zł. na n-ry: 19272 55757. 5000 zł. na nr. 49269.
- Po 3000 zł. na n-ry: 58663 154209 153670.
- Po 2000 zł. na n-ry: 17423 18303 24126 24720 26683 29450 42821 88873 102804 123500 124893 153921 159504 156189 170919 178527 178755 194010 20066 202030 202508 209523.

„Bałkański pieniądź” Ciekawy projekt turecki.

MOSKWA, 14.10. Prasa tutejsza podaje, że na konferencji państw bałkańskich w Konstantynopolu, delegacja turecka zaproponuje utworzenie w pań-

stwach bałkańskich jednolitego systemu monetarnego, oraz ustalenie w granicach tych państw taryfy pocztowej.

W sali balowej pałacu „Yıldiz” w Konstantynopolu rozpoczęła się 16 bm. wielka konferencja wszystkich państw bałkańskich. Sala ta została zabudowana przez b. sultana Abdul Hamida na cześć Wilhelma II.

Sprawca katastrofy kolejowej pod Bia Torbagy.

Dokonane przez policję fotografie inżyniera wiedeńskiego Sylwestra Matuszka, sprawcy olbrzymiej katastrofy kolejowej pod Bia-Torbagy na Węgrzech.

WIENIEN, 14.10. W sprawie Sylwestra Matuszka, aresztowanego tutaj pod zarzutem zamachu kolejowego pod Bia Torbagy na Węgrzech zaszedł sensacyjny zwrot. Policja aresztowała mianowicie Matuszka wraz z szeregiem osób, które były przesłuchiwane jako świadkowie w ciągu śledztwa w sprawie zamierzonego zamachu kolejowego w Ansbach w Austrii. Świadkowie, których zeznania są rozstrzygające, a przede wszystkim właściciel przedsiębiorstwa samochodowego. Kinzer, poznał z całą pewnością Matuszka. W policji ustaliła się przekonanie, że zamachy kolejowe na Węgrzech, Niemczech i Austrii są dziełem Matuszka, który widocznie jest manjakiem herostratesowym, odczuwającym szczególną radość, gdy może wywołać jakiś czyn groźny.

dziwisy że Matuszko, jako dawny C i K. oficer, był w obozie, zwalczającym bezwzględnie socjalizm, dopatruje się w nim okazu patologicznego i podobnego do tego, jak Kirten lub Hariman. Wysznuwanie z afery Matuszka wniosków politycznych na niekorzyść czy to socjalizmu czy nacjonalizmu jest niedorzeczne, tak samo, jak gdyby Kirtenowi chętało się podsuać zamiary polityczne. Cały świat jest chory i dlatego rodzą się w nim typy zbrodnicze w rodzaju Matuszka.

WIENIEN, 14.10. Konfrontacja Matuszka ze świadkami austriackimi wykazała, że Matuszko prawdopodobnie był także sprawcą nieudanego zamachu kolejowego w Ansbach, w dolnej Austrii. Co się tyczy pisma, znalezionego w Bia Torbagy, Matuszko przyznał, że pismo to pochodzi od niego, twierdzi jednak że pisał je pod dyktandem niejakiego Bergmana i że był wówczas w stanie niepo czytelnym.

Policja wiedeńska sądzi, że Matuszko był jedynym sprawcą zamachu. Zamachy te były — zdaniem policji wiedeńskiej — zbrodnia pospolita, a nie polityczna. Motywy są natury psychologicznej. Żonę Matuszki, która bawiła w Budapeszcie, pozwolono wrócić do Wiednia. Matuszka stanie przedewszystkiem przed sądem austriackim, jako podejrzany o zamach kolejowy w Ansbach i później dopiero wydany będzie władzom węgierskim lub niemieckim. Jeżeli Matuszka stanie przed sądem węgierskim, wówczas będzie on także w Węgrzech sądzony za zamach kolejowy pod Jüterbog.

Dziśnieszca „Anbeiter Zeitung” stwier-

CZY ZMIANA W NIEMCZECH?

Na marginesie ostatnich przesunąć rządowych.

Jakie znaczenie mogą mieć zmiany w rządzie Rzeszy Niemieckiej? Czy polityka Niemiec stanie się inna niż dotychczas, w szczególności nazewnątrz. Czy można oczekiwać, że zmiana z niej te pierwiastki odwetowo-zaborcze, które tyle niepokoją wywołały i dotychczas wywołują na gruncie międzynarodowym?

Możnaby sądzić, że kanclerz Rzeszy p. Brüning w porozumieniu z prezydentem Hindenburgiem tylko do takich przesunąć zmierzać może po wszystkim co się działo w ciągu kilku ostatnich miesięcy, gdy Niemcy stanęły wobec ostrych kłopotów pieniężno-gospodarczych, gdy uzyskały przez wniosek prezydenta Hoovera nawieszenie na rok spłaty uszkodzowanych, gdy wyciągnęły rękę o wielką pożyczkę międzynarodową kilkuset milionów dolarów, gdy zetknęły się z warunkiem francuskim, iż pomoc pieniężna zależeć musi od uspokojenia politycznego ze strony Niemiec, gdy ten warunek był istotną częścią rozmów w podróżyach pp. Brüninga i Curtiusa do Paryża i Londynu, oraz pp. Macdonalda i Hendersona, a przedewszystkiem pp. Laval'a i Briand'a, do Berlina.

Dotychczas zwykle tak bywało, że nawet gdy zmieniały się bardzo znaczące rządy w Niemczech, od prawicy ku lewicy lub naodwrot, polityka zagraniczna pozostawała odwetową w swej istocie, a co najwyżej w występowaniu nazewnątrz i sposobie przemawiania, bądź bezwzględny bądź też zabarwionym pojednawczo, zaznaczały się nieznacznie zresztą różnicami.

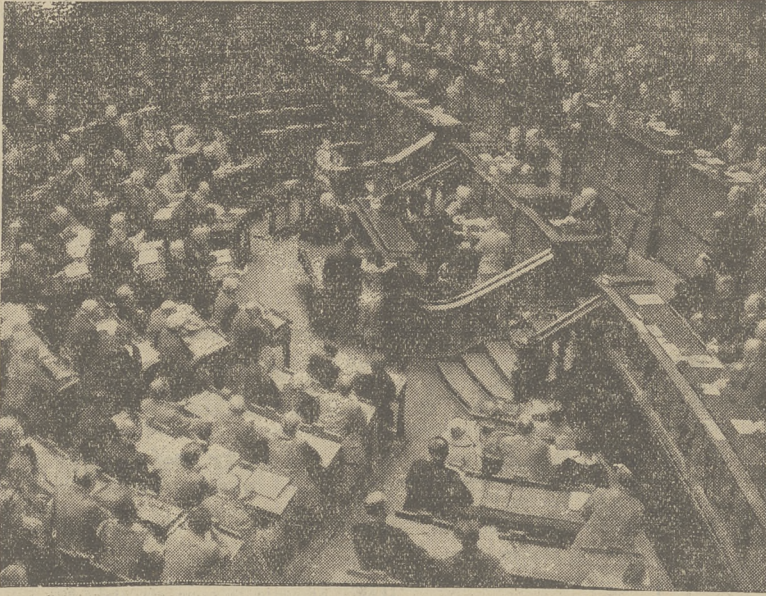
Istota tej polityki dotychczas nigdy się nie zmieniła, a ten jej rys tak objaśnia niemiecko-szwajcarski pisarz p. Ludwig Bauer w swej książce („Morgen wieder Krieg“):

— W rzeczywistości nazewnątrz rządy w Niemczech stałe najskrajniejsi nacjonalisci, a tylko pozornie umiarkowani. Leży to w istocie narodu niemieckiego, że cel, do którego on dąży, jest stałe oznaczony przez żywioły skrajne, a tylko sposób przeprowadzania doznaje zmian. Rok po roku, dzień po dniu, stawał się każdy Niemiec coraz bardziej podnieconym i niecierpliwym oraz silniej pożądanym, a siły stronnictw nie w tym względzie nie znaczą, bo treść w tych stronnictwach zmieniała się. Rządy niemieckie żądają od zwycięzcy ustępstw, aby skrajnie w kraju nie wzięli góry. Nie trzeba nawet w tym widzieć gry zgóry obmyślonej z rozdzieleniem rolami, ale sam układ stosunków do tego prowadzi. A jest rzeczą oczywistą, iż żadne ustępstwa w ramach obecnego układu politycznego Europy nie wystarczą na zaspokojenie Niemiec, które ciągle tylko wzmagają swe roszczenia. Cokolwiekby się myślało o tych roszczeniach, jest rzeczą jasną, że polityka niejako napiwków dla uspokojenia nie zapobiegnie się wojnie. Uznano, że Niemcy spełniły zobowiązania rozbrojeniu, przedewszystkiem usunięto okupację Nadrenji, zawieszono spłatę odszkodowań wedle planu Younga. A wynikiem było tylko to, że przez usta p. Curtiusa przemawiał w Genewie odwetowy p. Hugenberg. I Hugenberg rzadzi w zakresie zagranicznym, a tylko Niemcy sami jakby tego nie widzieli. Wszystko czego on żąda, jest dzisiaj urzędową polityką niemiecką: twierdzenie, iż Niemcy ma-

ją prawo do rozbrojenia francusko-polskiego, groźenie wystąpieniem z Ligi Narodów, ścisłe związki z Sowiecami, próby wygranienia Italii przeciw Francji, żądanie zniszczenia planu Younga i Anschlussu Austrii, a równocześnie otwarte żądanie rewizji traktatów i odmowa wszelkich reżymów bezpieczeństwa ze strony Niemiec. Niczego tu nie brak. A fałszywy pacyfizm, a przepaska na oczach, sądził, że Niemcy zaspokoili się pojednawczością.

Raz jeszcze Niemcy dokonywują przesunąć rządowych, a nawet na sta-

nowsku ministra spraw zagranicznych, ale doświadczenie uczy, że te przesunęcia, czasem dostosowane do chwilowych potrzeb, nie zmieniają istotnych dążeń i istotnej polityki Niemiec. Zagranica już nieraz, a w szczególności pod wpływem gry t. zw. pojednawczej Stresemanna, uległa ludzom. Dalsze uleganie im byłoby już zupełnie niezrozumiałe.

Na posiedzeniu parlamentu Rzeszy Niemieckiej w dniu 15 bm. kanclerz dr. Brüning wygłasza expose nowego gabinetu.

PO WYJEŹDZIE MARSZ. PIŁSUDSKIEGO ZAGRANICĘ.

Warszawa, 15 października.

(W) Wyjazd p. ministra spraw wojskowych Piłsudskiego był niespodzianką dla najbliższych przyjaciół. Zeszłego roku, gdy miał nastąpić wyjazd na Maderę na okres zimowy, zapowiadano go kilkakrotnie. Teraz pojawiła się tylko w jednym z dzienników bujarowych ogólnikowa zapowiedź, której skwapliwie natychmiast zaprzeczono.

Lymczasem... Jeszcze w niedzielę w południe p. minister spraw wojskowych wyjechał na spacer otwarłem autem na Powiśle w towarzystwie swego adjutanta. W kawiarni Europejskiej stół patkownikowski w południe był przepiękny. Siedzieli wszyscy najwybitniejsi z pp. Pierrackim i Sławkiem na czele.

Nagle wstał płk. Długoszewski, potem płk. Sławek i wyszli, nie wiadomo jakiego z towarzyszy o celu swego wyjścia. P. minister spraw wewnętrznych nie był uwiadomiony o wyjeździe p. ministra spraw wojskowych.

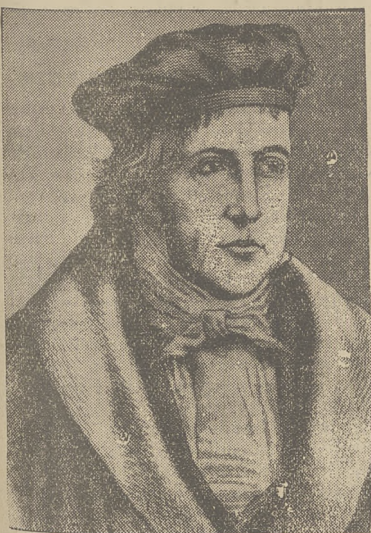
W kołach sanacyjnych wieść o wyjeździe wywołała silne poruszenie. Przypadła ona akuratnie na okres, kiedy jakieś inspiracje, które niedawno rozpuszczały wersje o rzekomych pokonaniach z prawicą, zaczęły w tajemniczy sposób snuć również fantazyjne, co i tamte, pogłoski o odbywających się jakoby w mieszkaniu p. Marka, byłego posła i przewoźce

P.P.S., dzisiaj ciężko chorego po znanej incydencie Marek-Sławek, rozmowach pomiędzy sanacją a lewicą na temat współdziałania i podziału odpowiedzialności; inni wtajemniczeni utrzymywali, że jakoby stoimy w przededniu zmian gabinetowych, które mają iść w kierunku pacyfikacji stosunków i misji tej ma się rzekomo podjąć gen. Sosnkowski.

Naturalnie tembardziej teraz upadły te wszystkie plotkarskie kombinacje. Bez zgody czynnika decydującego niema mowy o jakichkolwiek przemianach w B. B. Podczas pobytu na Maderze było podobnie. Dopiero po powrocie z Madery nastąpiły zaraz zmiany personalne. Nie wszyscy zdali egzamin.

Teraz egzamin jest o wiele trudniejszy. Curtius w swym przemówieniu w Genewie powiedział, że tak ciężkiej zmiany, jak nadchodząca, nie było od 100 lat. Zgodnie z znaną swą tezą p. minister spraw wojskowych puścił obecnym kierownikom Rządu, aby przepłynęli przez piętujące się trudności.

Jakikolwiek będzie wynik egzaminu, jedno pozostaje niezmiennione: od jego woli zależą wszystkie poczynania sanacji, bez niego nie uczynią nic zdecydowanego. Odpowiedzialność, stniejąca od lat pięciu, trwa dalej całkowiec. Wyjazd p. ministra spraw wojskowych jest tylko rzeczą wewnętrzną rządzącego obozu sanacyjnego.

100-LECIE FILOZOFA
Frzyderyk Wilhelm Hegel, urodzony w r. 1770, zmarł 14 listopada 1831 r. w Berlinie, którego filozofia wywarła głębioki wpływ na twórczość polskich filozofów i poetów z doby romantyzmu.

Nowy dekalog faszystów włoskich.

(KAP). Przywódcy faszystowskie opracowali już wiele faszystowskich „wyznań wiary” i „dekalogów”, które następnie po części zostały uznane za „nieautentyczne”. Obecnie generalny sekretarz partji Giurati wydał nowy „dekalog doskonałego faszysty”, który w przeciwieństwie do poprzednich pozbawiony jest bliźniaczych wprost „artykułów wiary” i „przykazań”. Świadczy on, że w ostatnich czasach faszyzm przeszedł

pewną ewolucję w kierunku złagodzenia hasel i wewnętrzznego uspokojenia. Naturalnie nie każde z „przykazań” nowego „dekalogu” może być przyjęte przez katolików bez zastrzeżeń; szczególne do czego to „przykazań” drugiego, ósmego i dziesiątego.
Poniżej podajemy za paryską „La Croix” (12.9.31) następujący tekst nowego dziesięciogóra przykazań faszystowskich: 1) Przedewszystkiem Bóg i Oj-

czyzna a dopiero potem wszelkie inne przywiązanie i wszelki inny obowiązek, 2) Kto nie ma gotowości poświęcenia się duszą i ciałem Ojczyźnie i służeniu bez sprzeciwu „Il Duce” ten nie zasługuje na to, by nosił czarną koszulę. Faszyzm gardzi ludźmi małej wiary i słabymi charakterami. 3) Używaj całego swego rozumu, by zrozumieć wekazania, jakie otrzymujesz, i całego swego entuzjazmu dla posłuszeństwa! 4) Karność jest nie tylko cnotą żołnierzy na polu bitwy, daleko bardziej trzeba się nią kierować co dnia i wśród wszelkich okoliczności. 5) Zły syn i opieszali uczeń nie mogą być faszystami. 6) Tak rozprawiając swym czasem, by praca twója była ci radością a zabawa pracą. 7) Ucz się cierpieć bez skargi. Ucz się poświęcać bez wypytowań i służyć, nie oczekując nagrody. 8) Dobre czyny, podobnie jak czyny wojenne, nie powinny być przerywane w połowie. Spełniaj je aż do najdalejzych konsekwencji! 9) W krytycznych okolicznościach pamiętaj, że zbawienie twoje zależy od twej odwagi. 10) Dziękuj co dnia Bógu, że stworzył cię faszystą i Włochem.

Z DNIA.

Demagogja i dyktatura Z MOWY SENATORA W. KORFANTEGO.

Na jeździe Chr. Dem. w Katowicach dnia 11 b. m. wygłosił senator Wojciech Korfański wielką mowę polityczną, w której m. in. powiedział:

— W demagogji zwycięża zawsze największy demagog bez skrupułów i bez sumienia. Dowodem tego są wszyscy dyktatorzy, którzy swoje zwycięstwo zawdzięczają wyzutej z wszelkiego poczucia odpowiedzialności demagogji i brutalności fizycznej. Demagogja polega na tem, że opiera się na głupocie ludzkiej i za jej pomocą chce utrzymać się przy władzy, aby z niej ciągnąć materialne korzyści dla siebie i dla swoich przyjaciół. Celem demagogji jest wychowanie obywatela w odpowiedzialności za naród i jego losy, aby mógł spełniać obowiązki względem narodu i państwa, jej celem jest poświęcenie dla całości. Demagogja zaś pragnie zrobić z państwa swój folwarczek, z którego ciągnęłaby korzyści dla siebie, swojej kliki lub kołorty.

Dyktatorzy przy władzy pragną się utrzymać za wszelką cenę, ze strachu przed historią i przed odpowiedzialnością. W środkach nie przebierają, a posiadają kamicę mądrości państwowej. Najskrajniejsza demagogja święci triumfy, a wyżysk państwa przez walełów dyktatora przybiera rozmiary bezwzględne. Cnota obywatelska zamiera, coraz gorsze miernoty zyskują wpływ i eksploatają państwo. Dyktator staje się niebawem niewolnikiem dyktatury i swego otoczenia. Każdy dyktator podwyższa swą wartość legendami, z czasem opadają one jak opary nad grzezwiskami. Naród upada moralnie i materialnie. Nieraz kończy się dyktatura katastrofą państwową lub przekształca się z dyktatury jednostki na dyktaturę klasy. Konjunktura dyktatorów w Europie zaczyna się gwałtownie pogarszać. Następuje zmierzch półbogów legendarnych. Ludność odwraca się od nich.

Największą plagą jest zawsze, jeśli wola jednostki wszechwładnie decyduje o ustroju państwa, polityce narodu i jego poczynaniach. Nie rewolucje, zamachy krwawe, nie wojny stanowią treść dziejów narodów i państw, lecz pokojowa praca narodów nad dobrobytem i kulturą. Zaburzenia wojenne i rewolucyjne są tylko punktem zalamania się dziejów ludzkich. Tym tragicznym zalamaniami się przeciwstawiać muszą wszystkie uczciwi obywatele, a przedewszystkiem ci, co przyznają się do zasad chrześcijańskich. Powinni oni jednak odznaczać się wielką odwagą cywilną, ofiarnością dla sprawy, poświęceniem, a przedewszystkiem powinni być wyznawcami swego programu.

Przemówienie to, ogłoszone w „Polonii” (nr. 2519), wywarło wielkie wrażenie, będąc, podobnie jak cały przebieg jeźdy, wyrazem potępienia tych prądów i grup w Chr. Dem., które budowały masy ku BB.

CIEKAWA POMYŁKA.

Półurzędowa „Gazeta Polska” (nr. 279 z 15 b. m.), podając użytek oświadczeń b. prezydenta Banku Rzeszy dra Schachta na jeździe odwetowej niemieckiej w Harchburgu, umieszcza jedno ze zdań w takim brzmieniu:

— Z obawy, iż wśród publiczności mogłaby powstać panika, nie mówi się, że w portfelu Banku Rzeszy znajduje się tylko drobna część wksli, posiadających zdolność dyskонтowania, i że włącza się do obliczeń pokrycia złotego kilkadziesiąt milionów dewiz obciążonych zastawem, których płatność przypada w najbliższym terminie.

Czyż przekład z języka niemieckiego na język polski, który markę prze kłada na złoty, nie idzie trochę za daleko, a w każdym razie, co by powiedzano w obozie rządowym, od cenzury zaczynając, gdyby tak przekładano w bismach oozwev inach?

Z całej Polski.

"CZYSTKA" MIN. BOERNERA.

Na rozkaz ministra poczty i telegrafów p. Boernera, bez podania powodów, zostali z radjostacji krakowskiej usunięci dwaj profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego: dr. Jan Nowak, kierownik odczytowy, oraz dr. Zdzisław Jachimecki, kierownik muzyczny. Bezprzykładowy ten fakt wywoła niewątpliwie przykre zdziwienie w społeczeństwie wobec wieloletniej owocnej i na wysokim poziomie utrzymywanej działalności obu usuniętych profesorów, których sanacyjni następcy w radjostacji krakowskiej z pewnością nie będą się mogli wykazać tak poważnymi kwalifikacjami.

229 NOWYCH ULIC W WARSZAWIE.

Nowy spis ulic miasta Warszawy jest w przygotowaniu. Będzie on obejmował ogółem 1529 ulic, podczas gdy stary tylko 1500. Z powyższego wynika, że w ciągu kilku lat Warszawie przybyło 229 ulic położonych przeważnie na przedmieściach. Wykaz będzie podawał obok nowej, starą nazwę ulicy.

WYDALENIE OBYWATELA POLSKIEGO Z GDAŃSKA.

Senat gdański wydalł z terenu w m. Gdańska w ciągu jednej godziny, bez poprzedniego zawiadomienia, obywatela polskiego Jana Reglińskiego, nauczyciela z Elganowa, nie dając mu czasu na załatwienie spraw osobistych. Jako powód senat podaje organizowanie wycieczek dzieci szkolnych do Gdyni, skłanianie groźbą dzieci do nauki języka polskiego, do niebrania udziału w uroczystościach szkolnych, oraz białych przekroczeń przepisów policyjnych, za które był karany grzywną. Władze polskie przedsięwzięły natychmiast odpowiednie kroki celem ochrony obywatela polskiego przed szykanami ze strony władz gdańskich.

WYSADZENIE W POWIETRZE MOGIŁY ŻOŁNIERSKIEJ.

W Uwsiu, w pow. Podhajeckim, wydarzył się zagadkowy wypadek wysadzenia w powietrze przy pomocy dynamitu, wspólnej mogiły żołnierskiej z czasów wielkiej wojny. Wybuch, połączony z silną detonacją, nastąpił o godz. 10 wiecz. i był tak silny, że mogiła dość znacznych rozmiarów zrównana została z ziemią, krzyż zaś kamienny odrzucony został na odległość 100 m. Policja podjęła energiczne śledztwo, zmiierzające do wykrycia sprawców zamachu.

SPRAWA WDOVY PO W. KS. MICHAŁE ALEKSANDROWICZU.

Po przyznaniu przez Sąd apelacyjny w Warszawie prawa ubogich hr. Natalii Brassowej, wdowie po wielkim księciu Michałale Aleksandrowiczu, bracie Mikołaja II, do wydziału zamiejscowego Sądu okręgowego w

Częstochowie wpłynęło powództwo hr. Brassowej o zwrot majątku Zagórze, huty „Błachownia” i wielkiej kamieniołomu dochodowej w Częstochowie, zajętych przez skarb państwa. Powództwo natrafiło ocenione jest na milion zł. Do sprawy dołączone są wydane przez rząd sow. świadectwa zgonu Michała Aleksandrowicza, który

w r. 1918 zginął gwałtowną śmiercią w Permi oraz syna hr. Brassowej, urodzonego z morgauatyckiego związku z Michałem Aleksandrowiczem, Sergiusza Braesowa, niedawno zmarłego tragiczną śmiercią w katastrofie samochodowej. Sprawa znajdzie się na wokandy Sąd okręgowego dopiero za 2-3 miesiące.

banknot angielski można 50 razy wyprać i wyprasować bez spowodowania jakiegokolwiek zmiany w jego wyglądzie, gdy tymczasem chusteczka do nosa, poddana tej samej próbie, wyglądałaby bardzo opłakanie, przypominałaby — siatkę pajęczą...

O używaniu przy wytworzeniu not angielskiej farby drukarskiej, można bez przesady powiedzieć, że jest ona niezniszczalna. Wyrabia się ją ze zwałonych lupin pewnego rodzaju egzotycznych winogron. Wielu fałszerzy banknotów znakomitych chemików poświęciło już znaczne ilości biletów Banku Angielskiego w celu zanalizowania tego osobliwego czernidła. Jedyną korzyść z owych usiłowań odnosił zawsze skarb. Naśladowanie znaku wodnego wydałoby się już zadaniem znacznie łatwiejszym do rozwiązania. Ale sek tkwi znowu w tem, że owe znaki bywają często zmieniane. Przy tej sposobności warto zaznaczyć, że istnieje 52 różne sposoby, zapomocą których kasjerzy i eksperci mogą stwierdzić, czy dany banknot jest autentyczny lub podrobiony...

Mało komu wiadomo, że przeciętny żywy banknot angielski biletu bankowego przekracza zaledwie dwa miesiące. Wobec tego państwo emituje bezustannie 60 tys. sztuk dziennie. Znaczna ich ilość oczywiście drogi powrotnej do Banku nie odbywa. Pewna część ginie rocznie skutkiem pożaru, katastrof kolejowych, zniszczenia przez szczyry i t. d. Najdłuższy zanotowany dotąd obieg banknotów obejmował okres czasu 111 lat.

W Alpach austriackich tory kolejowe tak są zawałone śniegiem, że musiano użyć do uprzątnięcia go specjalnych pługów śnieżnych.

Chrześcijaństwo w Szwecji przed tysiącem lat.

Ziemia szwedzka dostarcza coraz to nowych pamiatek o bezcennej ciekawości wartości historycznej w postaci licznych wykopalisk, obliczonych na setki i tysiące lat. Obecnie dr. Linderholm, profesor teologii na uniwersytecie w Upsala, wydaje przy pomocy rządu Książkę, poświęconą historii nawrócenia Szwecji na chrześcijaństwo, w której opiera się całkowicie na świadectwie odkopanych kamieni runicznych, których napisy odnoszą się właśnie do dzieł misjonarskiej pracy pierwszych chrześcijan w Szwecji.

Wiele z odkrytych kamieni runicznych datuje się z XIII wieku, to jest z tego okresu, w którym umiejscowienie posługiwanie się piśmem runicznym za-

nikała już wśród Szwedów, natomiast niektóre runy pochodzą z przed tysiąca lat i opowiadają one o chrześcijaństwie, rozważaniem z punktu widzenia pogan. Im dawniejsze są kamienie pokryte piśmem runicznym, tem pochlebniej opisują pierwszych chrześcijan szwedzkich. Byli to ludzie wielkiego serca, nieposła kowanej uczciwości i ogromnego zapalu. W miarę jak chrześcijaństwo postępowało zwyciężkami krokami w głąb Szwecji, poglądy pogan ulegały zmianie, a kamienie runiczne z późniejszych okresów pełne są przekleństw i groźb pod adresem chrześcijan, którzy starali się w owym czasie niebezpiecznymi już rywalami pogaństwa.

50 RAZY WYPRĄĆ MOŻNA BANKNOT ANGIELSKI.

W związku z obecnym zainteresowaniem funtami angielskimi, jeden z dzienników francuskich pisze, że najtrudniejszym bezwątpienia zadaniem dla fałszerzy jest podrobienie wytworów banku angielskiego.

Papier banknotów angielskich jest nadzwyczaj trwały, preparowany

ręcznie ze specjalnych płóciennych galanów, stanowiących poniekąd monopol państwowy. Sposób jego fabrykacji jest oczywiście tajemnicą urzędu skarbowego. Papier ten posiada niezwykle piękny kolor oraz charakterystyczną żyłkowość. Dowodem tej trwałości niechaj będzie fakt, że

Rzeczy ciekawe.

KADRYGE RZYMSKA ODKOPANO W POMPEI.

Podczas odkopywania fundamentów t. zw. domu Menandra w Pompei odnaleziono zarytą głęboko w ziemi koadrygę rzymską, t. j. wóz zaprzęganym w czwórce koni. Kwadryga zachowała się doskonale, jest prawie nieuszkodzona pomimo 2000-letniego leżenia pod ziemią. Mierzy ona 1 metr 70 cm. długości i jest pięknie ozdobiona bronzowymi okuciami.

CHWIEJĄCE SIĘ DRAPACZE NIEBA.

Tyzymetrowe drapacze nieba w Nowym Jorku chwieją się pod naporem potężnych fal wiatru, nadlatujących z morza. Podczas takich nawalnych dzieją się na górnych piętrach drapaczy dziwne rzeczy: lampy kołyszą się, w wannach woda faluje mocno. W rzeczywistości drapacze, a raczej ich szczyty wykazują ruchy wahadłowe w granicach kilku centymetrów odchylenia od pionu. Wahania te były już brane w rachubę podczas budowy olbrzymich tych gmachów i samej konstrukcji, jej szkieletowi nie mogą one zaszkodzić. W najnowszych drapaczach założono w celu badania tych wahań aparaty, mierzące i rejestrujące kąt odchylenia

HENRY BORDEAUX.

ZABAWA W MORDERSTWO

(MURDER - PARTY).

Przekład autoryzowany z francuskiego.

11. — Atakowała, broniąc się — jest to wskazana taktyka — i wyrzucała ojcu, jeżeli nie zupełnie wprost, to aluzjami, że za mało się nią interesował, zajęty psami, końmi, gospodarstwem i tem wszystkim, czego nie znała w jego życiu i o co była zazdrosna. Czy w jego obecnym proteście nie brzmiało jakby echo młodzieńczego rozczarowania, jakiś przebłysk zapoznanej uczucia? Wreszcie wyraziła przekonanie o współwinie matki, która zawsze ją zaprawiała do samodzielności i nakłaniała do urzędzenia sobie życia jak sama zaprawiała.

— Ona ma rację — wypowiedziała się, jak było do przewidzenia, matka.

Hrabia de Foix byłby na pewno okazał się najmniej do zgody, gdyby nie ta aprobatą, zauważył już bowiem utajoną gorycz w słowach córki.

— Dobrze urodzona panna — powiedział spokojnie, ale stanowczo — nie wychodzi zamąż bez zgody ojca.

— To też proszę cię o zgodę, tatusiu, teraz właśnie cię proszę.

— Proszysz mnie tuż no daniu słowa. Nie mogę

przynąć, żeby on zasługiwał na to słowo.

— Czy wiesz coś niepochebnego o Jerzym?

— Nie, nie mam konkretnie sformułowanych zarzutów, przynajmniej jeszcze nie mam. Poprostu nie podoba mi się. Zostaw mi trochę czasu do obserwacji, to wytlomaczę ci, na czem polega moje ujemne wrażenie.

Izabella uśmiechnęła się:

— W dzisiejszych czasach, ojeze, wszystko robi się prędko.

— Tak, wszyscy się śpieszą, oprócz tego nieznośnego Piotra Bussy. Czemu on nie nadjeżdża?

— Pozwól, moja droga, ale ja mam dosyć doświadczenia, aby poznać ludzi po twarzach.

— Jerzy d'Aigues ma piękne rysy.

— To nie jest wystarczające. Nie wzbudza we mnie jednak zaufania, chociaż nie umiem określić, dlaczego. A zresztą asów z Ministerstwa Spraw Zagranicznych wysłała się na podrzędne stanowiska w Lidze Narodów: o tem chyba wiedzą wszyscy. Powątpiewam o jego przyszlności. Nie ma zacięcia na ambasadora.

— Ależ, papo, znamy przecież...

— Istotnie — dodała Ethel, zawsze gotowa do przyjęcia córce z pomocą — mamy dosyć nieodpowiednich.

— Może właśnie dlatego nasza polityka zagraniczna jest tak źle prowadzona. Związek z nami byłby dla tego młodego człowieka niespodziewaną korzyścią.

— Ależ nie, on jest czarujący i może wybierać.

— Jedno chcę wyjaśnić: do jakiego stopnia on pragnie więcej tego posagu i nazwiska niż ciebie samej. Pozostaw mi trochę czasu. Izabello.

To nie potrwa długo. Jeżeli chcesz mnie posłuchać, to zaczekasz trochę i znajdziesz kogoś lepszego.

— Tatusiu, kiedy właśnie ten mi się podoba.

— Znajomość z lemnisami i tańców. Nie zawracaj sobie tak prędko głowy. Nie mówmy oficjalnie o zarecytach dopóki go nie poznam i nie ocenię.

— Zaprosiłam go.

— To go odprosisz.

— Ja również — znowu przerwała Ethel — zaprosiłam go na naszą murder-party. Nie mogę odwołać zaproszenia bez wyraźnej niegrzeczności. To niemożliwe.

Roger-Bernard był mocno zirytowany. Zwykle nie wtrącał się do tego, kogo zapraszała żona. Tak mało go to obchodziło, że często nie znał nawet nazwisk osób, z którymi siadał do stołu.

— Moja droga, doprawdy zanadto się pośpieszyłaś. Trzeba się było mniej porządzić.

— Nigdy cię niema.

— W każdym razie do ciebie więcej niż do mnie należała opieka na córkę, trzeba było się tem zająć zamiast obmyślać morderstwa?

— Ja mam opiekować się Izabellą? Nowoczesna młoda panna nie potrzebuje opieki: byłoby to dla niej ubliżające. Czy robisz mi z tego powodu wyrzut?

Wycofał się zaraz, ponieważ niczego się tak nie obawiał, jak scen małżeńskich, które uważał za równie niepotrzebne jak nieeleganckie.

— Ależ nie, moja droga, co najwyżej konstatację faktów.

(D. c. n.).

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Sosnowcu wpisano następujące firmy:
 Dnia 15 lipca 1931 r.
 A. 1347. „Dom Handlowo-Przemysłowy „Sila” w Sosnowcu, Dąbrowski, Meitlis i „Ska”. Firma Dom Handlowo-Przemysłowy „Sila” w Sosnowcu została wydzierżawiona Jerzemu Wolffowi na czas od 17 kwietnia 1931 r. od dnia 1 czerwca 1932 r. z automatycznym przedłużeniem na mocy aktu, zeznanego w dniu 2 czerwca 1931 r. przed not. Ant. Szczepkowskim za Nr. rep. 502 w Sosnowcu.
 A. 5444. Firma „Dom Handlowy „Przyślność” Sabina Bielecka i S-ka” w Wolbromiu została wykreślona wobec likwidacji.

Dnia 16 lipca 1931 r.
 A. 1466. „Henryk Zyngier” w Sosnowcu. Nazwa firmy obecnie brzmi: Spółka firmowa „H. A. Zynger” w Sosnowcu; ul. Siemkiewiczza Nr. 3. Wspólnik Aron Zynger, zam. w Sosnowcu, ul. Teatralna Nr. 1. Zarząd spółki należy do obywateli wspólników. Weksle, zobowiązania, nabywanie i zbywanie nieruchomości i prokury podpisują abaj wspólnicy. Proszą korespondencję, indosy na wekslach, czek i inne pisma nie zawierające zobowiązań, władny jest podpisywać pod stemplem firmy każdy ze wspólników. Każdy ze wspólników uprawniony jest do zakupu i sprzedaży towarów, odbioru korespondencji zwykłej, poleconej i pieniężnej, przekazów pocztowych, od odbioru z kolei przesyłek kolejowych i do dysponowania temi przesyłkami, do inkasowania pieniędzy od dłużników, do przyjmowania i zwalniania pracowników, wydawania pełnomocnictw sądowych i innych, a także do reprezentowania spółki na zewnątrz. Aktem rezymanym przed not. Stokowskiem w Będzinie w dniu 24.4.1917 r. N. R. 1072 pomiędzy Chemią vel Henrykiem Zyngierem, a żoną jego Bajlą Leslau została ustanowiona wyłączność majątku i wspólność dorobku. Aktem rezymanym przed not. Szreterem w Będzinie w dniu 9.8.1928 r. N. Rep. 1122 — pomiędzy Aronem Zyngierem a żoną jego Jitłą Leslau została ustanowiona wyłączność majątku i wspólność dorobku.

Dnia 20 lipca 1931 r.
 A. 168. „Zysman Suszek” w Będzinie. Firma została wykreślona wobec likwidacji.
 Dnia 25 lipca 1931 r.
 A. 2027. „Dom Rolniczo-Handlowy, Zofia Plechowska” w Wolbromiu. Uchwałą rady familijnej z dnia 31.10.1930 r. zatwierdzona decyzja Sądu Okręgowego w Sosnowcu z dnia 26.5.1931 r. Sukcesorzy: Teodora-Zofia-Helena Gundelachówna, Alicja-Marja Gundelachówna i Lesław-Mateusz Gundelach zrzekają się spadku po matce s. p. Władysławie Gundelachowej, właścicielce firmy „Dom Rolniczo-Handlowy” — Zofia Plechowska w Wolbromiu.

Dnia 24 lipca 1931 r.
 A. 2833. „Jakób M. Gutman” w Będzinie. Wyrokiem z dnia 15 lipca 1931 r. Sądu Okręgowego w Sosnowcu, Wydziału Handlowego, udzielono odroczenia wypłat firmie „Jakób

Gutman” w Będzinie, Plac 3 Maja Nr. 7, na okres trzech miesięcy, t. j. do dnia 15 października 1931 r. nadzorcą sądowym został mianowany Dawid Gutensztajn, zam. w Będzinie przy ul. Modrzejowskiej Nr. 68.
 A. 2159. „Warsztaty Mechaniczne Władysława Pajak i S-ka” w Dąbrowie Górniczej, Wydziału Handlowego w Sosnowcu, Wydziału Handlowego, z dnia 15 lipca 1931 r. udzielono firmie Warsztaty Mechaniczne Władysława Pajak i S-ka w Dąbrowie Górniczej, odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy, t. j. do dnia 15 października 1931 r., nadzorcą sądowym został zamianowany Zygmunt Krauze, zam. w Sosnowcu przy ul. 5-go Maja Nr. 52.
 Dnia 30 lipca 1931 r.
 A. 495. „Izrael Regierer” w Będzinie. Sąd Okręgowy w Sosnowcu, Wydział Handlowy decyzją z dnia 8 lipca 1931 r. przedłużył Izraelowi Regiererowi, handlującemu pod firmą: „I. Regierer” w Będzinie, ul. Kollataja Nr. 13, odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy, t. j. do dnia 10 października 1931 r.
 Dnia 4 sierpnia 1931 r.
 A. 4009. „Binem Grinsztajn” w Żarkach. Wykreślono firmę z powodu zlikwidowania przedsiębiorstwa.
 Dnia 6 sierpnia 1931 r.
 A. 1440. „Laskier, Klajnberg i S-ka, młyn elektrowalcowy w Będzinie. Wykreślono firmę wobec zlikwidowania przedsiębiorstwa.
 Dnia 10 sierpnia 1931 r.
 A. 1997. „Drożdźownia „Płica” K. Arkuszewski” w Piliicy. Nachama Rakowska ma prawo podpisywać łącznie z Henrykiem Sadowskim. Wykreślono Twelwa Rakowszczyka.
 Dnia 11 sierpnia 1931 r.
 A. 1661. „Wytwórnia pedni, maszyn i odlewania żeliwa Krawczyk i S-ka w Zachodniego i Edwarda Stephana. wierzcu. Wykreślono prokurę Leona Mała-

„Dbajcie o swoje zdrowie”
 „Szwajcarskie Gorzkie Ziolo” z marką „Kogut” są stosowane przy chorobach żołądka, kiszki, obstrukcji, kamieniach żółciowych. — „Szwajcarskie Gorzkie Ziolo” są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia, działającym przeciwko otyłości.
 Sprzedają apteki i składy apteczne.

POSADY I PRACE
 Chciesz otrzymać posadę? Musisz obfotografować swoje odpowiedzi na listy im. Szulowicza. Warszawa, Żółkiewska, 49. Wypisują listownie buchalterji, rachunkowości, hotelarzy, kucharzy, kucharzy, handlu, prawa, kalendarzy, daktylografji, towaroznawstwa, języków, plowini, gramatyki polskiej, ekonomji. Ządajele prospektów! 8051
 Agenci - przedstawiciele w poszczególnych miastach na artykuły masowe poszukiwani. Oferty: „Frisse” Warszawa, Długa 9. 8515
 Kucharka dobrze gotująca na bufet poszukuje posady w restauracji może być na wyjazd. Wiadomość „Kurier Zachodni” — Dąbrowa. 8526

KUPNO I SPRZEDAŻ
 Sprzedam dom nowy z pierwszej ręki, 6 ubikacji w centrum miasta Sosnowca z powodu zmiany interesu. cena przystępna. Wiadomość w Administracji. 8509
 Kupię salonik używany i dywan 5x4 m. w dobrym stanie. Zgłoszenia pod „Salonik”. 8486
 W Zawierciu sprzedam plac 50 pretów. Wiadomość w Administracji. 8516
 Sprzedaj lampki elektryczne po zniżonych cenach. Zamieniam wypalone lampki. Sosnowiec, 1-go Maja 30 w podwórzu Stópowskiego. 8518
 Maszyny do pisania „Underwood” mało używaną sprzedam. St. Czajkowski — Sosnowiec „Hale Rozwoju”, tel. 5-71. 8485

NAUKA I WYCHOW.
 Po uzyskaniu dyplomu w Paryżu członek związku profesorów tańca we Francji, a także związku choreografów w Polsce Nina Choniowa rozpoczyna dzisiaj w sąkowie od nawionym lokalu dawniej „Lutni” Warszawska 22 tel. 4-92. o godzinie 8 kurs najmodniejszych tańców. Ceny znacznie zniżone. 8514

ZGUBIONE DOKUMENTY
 Mrówka Antonina z Pomorzana zgubiła dowód osobisty wydany przez Starostwo olkuskie 1925 roku, który unieważnia. 8499
 Opałka Franciszek zgubił legitymację Funduszu Bezrobocia. 8515
 Bolesław Kołodziejczyk zgubił książeczkę wojskową wydaną przez PKU Sosnowiec. 8520
 Laber Bogusław zgubił kartę zasiłkową zaświadczenie z fotografią wojskowe wydane przez PKU Zawiercie, metrykę urodzenia gmina Kromolów. 8550

ROZNE
 Fortepiany, pianina naprawia, stroi technik fachowiec Centa. Sosnowiec, Swobodna 20, telef. 10-22. 8295

LOKALE
 Pokój z kuchnią w starym domu poszukiwany. Zgłoszenia „Kurier Zachodni” pod „Zaraz”. 8487
 Pokój umeblowany do wynajęcia. Sosnowiec, Czysza 7 II p. m. 10. 8510
 Dwa pokoje, kuchnia, przedpokój do wynajęcia. Wiadomość ul. Rudna 12, u gospodarza. 8511

KORZYSTAJCIE
 z propagandowej syryczadży żelazek elektr. urzędzonej dla odbiorców prądu w czasie od 1 do 31 października 1931 r. wł.
 Cena żelazka elektr. po obniżeniu o 25 proc. wynosi zł. 22.— łącznie ze sznurem połączeniowym na 11 rat miesięczn. po zł. 2.
 Ponadto wydajemy żelazka na próbę na okres 2 tygodni bez żadnego wynagrodzenia i bez obowiązku kupna. — 7997
 Sprzedaż odbywa się w sklepie i za pośrednictwem inkasentów
ELEKTROWNIA OKRĘGOWA W ZAGŁ. DĄBR.
 w Sosnowcu Sp. Akc. ul. Sienkiewicza 9.

Sklep do wynajęcia na głównej ulicy, niedaleko od Kościola w Zychcach. Wiadomość u Feliksa Błaszczyka. 8516
 Do wynajęcia pokój z kuchnią na Pogoni. Wiadomość w Administracji. 8527
 Poszukuje pokoju umeblowanego z oddzielnym wejściem. Zgłoszenia do „Kurjera Zachodniego” Będzin. 8522

Stanisław Filip koncesjonowany majster kominiarski przenosi swą siedzibę z Kuźnicy na ul. Dekierta 6 m. 12, telefon 15-84. 8521

Drzewa owocowe już czas sadzić. Szkółka drzewek, Zawiercie, ul. Senatorska, Kaszyńska. 8529

Reklama jest dźwiękiem handlu

Kończąc Pierwsze w Zagłębiu KORESPONDENCYJNE KURSY HANDLOWE
 M. KOŁACZKOWSKIEGO w Będzinie Sączeńska 25, tel. 7-90, 8370
 zyskujesz zawód buchaltera - handlowca.
 Żądać bezpłatnych prospektów. Każdomiesięcznie - konwersatorja. Zapisy w ciągu całego roku.

Termin ostateczny sprawdzenia wiarytelności w sprawie upadłości Moroka Merina wyznaczony został na dzień 20 października 1931 r. o godzinie 12 w południe w Sądzie Okręgowym w Sosnowcu.

Syndyk masy upadłości Adwokat **Juljan Kowalski,** Sosnowiec, Targowa 8

HEMOROIDY!
 CZOPKI HEMOROIDALNE GASEKIEGO „VARICOL” (Z KOGUTKIEM) USUNAJĄ BÓL, KRZEWIENIE, SWEDZENIE, DZIWIENIE, ZMIĘKCHAJĄ GUZY (ZYLAKI). ŻADNIKI ODRZYWIANYCH CZOPKÓW „VARICOL” Z PŁOMIEM

Z powodu jubileuszu firmy „Adolf Dworakowski”
 Z okazji 25 rocznicy samodzielnej pracy w zawodzie szwajskim firmą „ADOLF DWORAKOWSKI” obchodzi jubileusz w październiku b. r. Wobec powyższego składam najserdeczniejsze podziękowanie Szanownej Klienteli, za dotychczasowe poparcie mej firmy i polecam się nadal łaskawym względem.
 Jednocześnie podaje do ogólnej wiadomości, że unajdam wyprzedzać po cenach niebywale niskich, poczynając od dnia 15 do 31 października włącznie, przy ul. Warszawskiej l. 4 vis a vis kościółka kolejowego i przy ul. Narutowicza l. 11 w domu własnym. Ponadto przy zamówieniach, do konanych w tym samym czasie odliczam 10 proc. od cen dotychczasowych.
 Mam nadzieję, że Szanowna Klientela skorzysta z powyższej okazji i pospieszy z zakupami i zamówieniami. Zaznaczam, że od ogólnego obrotu za ten okres przeznaczam 5 proc. na bezroboczych i 5 proc. na budowę „Domu Rzemieślniczego” w Sosnowcu.
A. DWORAKOWSKI.

KINO „ZAGŁĘBIE”
 1249 DAWNIEJ
 Kino-Teatr „UDZIAŁOWY”

D Z I S ! Film dźwiękowy „GENERAL” ROZSTRZYGAJĄCA NOC
 Dramat w 10 aktach. W rolach głównych: **LUZY VERNON i THOMY BOURDELLE**

Nad program: **Wesoła komedia dźwiękowa.**

DZWIĘKOWE KINO „PALACE”
 1250 W SOSNOWCU.
 ulca Warszawska 2.

Od czwartku 15-go do 18-go października **PODWÓJNY PROGRAM!!**
HALLELUJA DUSZE CZARNYCH
 100 procent obraz dźwiękowy
 W rolach głównych: **Nina Mae i Mc. Kiney.**
UWAGA! W obrazie polskie piosenki śpiewane przez D. Haynesa. Wszyscy bez wyjątku aktorzy biorący udział w filmie Dusze Czarnych są murzynami.

„MŁODE ORŁY”
 Dramat dźwiękowy według powieści Elliota White
 W rolach głównych: **Charles Rogers Virginia Bruce.**

Cennik ogłoszeń:
 Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie względnie przed tekstem 60 gr., w kolumnie 60 gr., w tekście 45 gr., za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10-30 gr., za każdy wyraz, powyżej 20 wyrazów 20-60 groszy za każdy wyraz od początku. Najmniejsi 1 złoty. Ogłoszenia z układem tabelarycznym o 25 proc. droższe. Zgraniczone 100 proc. droższe. W numerze niedzielnym i świątecznym 25 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne 50 proc. droższe. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 mm. Za terminowy druk oraz przeszerzające miejsca ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Za niedostarczenie pisma z przyczyn, od Wydawnictwa „Kurjera Zachodniego” niezależnych, Wydawnictwo nie odpowiada. Wszelkie pretensje finansowe Wydawnictwa „Kurjera Zachodni” zaskarżalne są w Sosnowcu.